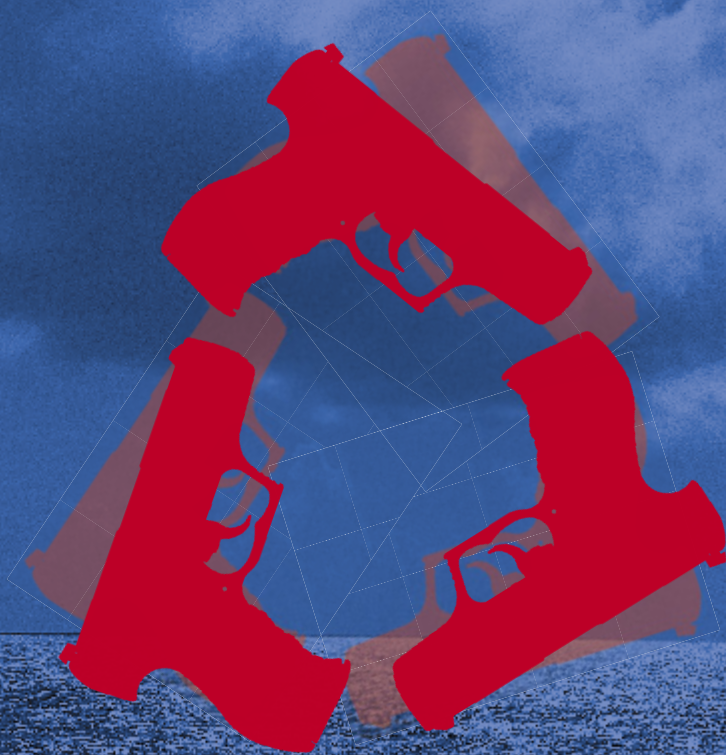

MARIA KALLIO
— DEKKARIT
20 VUOTTA

LEENA LEHTOLAINEN

Rautakolmio

MARIA KALLIO -DEKKARI

TAMMI

LEENA LEHTOLAINEN

MARIA KALLIO -SARJA

Rautakolmio, 2013

Minne tytöt kadonneet, 2010

Väärän jäljillä, 2008

Rivo Satakieli, 2005

Veren vimma, 2003

Ennen lähtöä, 2000

Tuulen puolella, 1998

Kuolemanspiraali, 1997

Luminainen, 1996

Kuparisydän, 1995

Harmin paikka, 1994

Ensimmäinen murhani, 1993

HILJA ILVESKERO -SARJA

Paholaisen pennut, 2012

Oikeuden jalopeura, 2011

Henkivartija, 2009

MUUT TEOKSET

Luonas en ollutkaan, 2007

Viimeinen kesäyö ja muita kertomuksia, 2006

Jonakin onnellisena päivänä, 2004

Kun luulit unohtaneesi, 2002

Sukkanauhattyttö ja muita kertomuksia, 2001

Tappava säde, 1999

NUORILLE

Kitara on rakkauteni, 1981

Ja äkkiä onkin toukokuu, 1976

LEENA LEHTOLAINEN

RAUTAKOLMIO

KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ

tammi

70 VUOTTA

HELSINKI

© Leena Lehtolainen ja Kustannusosakeyhtiö Tammi 2013

ISBN 978-951-31-7423-1

Painettu EU:ssa

Ukkosen merkit tuntuivat ilmassa: oli täysin tyyntä, virekään ei lievittänyt seisovan helteen painostavuutta, ja ensimmäiset välähdykset näkyivät jo kaukana mantereella. Kalle Laine antoi soutuveneen lipua pitkin vedenpintaa, heikko myötätuuli työnsi sitä eteenpäin. Pian hän olisi mökkisaaren rannassa ja ehtisi nostaa veneen turvaan lähestyvältä myrskyltä. Laine sulki silmänsä. Hiki virtasi pitkin paljasta selkää, lämpö söi päänahkaa. Aurinkovoide oli päässyt unohtumaan, sillä alkukesä oli ollut viileä ja pilvinen. Vielä hän voisi hetken nauttia harvinaisesta helteestä ennen kuin rytinä alkaisi.

Hän avasi silmänsä, kun vene törmäsi johonkin. Eihän rannan pitänyt vielä olla tässä. Kivi se ei ollut, törmäys oli ollut pehmeämpi, ja Laine tunsu nämä rannat. Kivikkoa oli vain saaren itäpuolella.

Näkikö hän harhoja? Ei, rakkolevien peittämällä matalikolla eteläviitan liepeillä kellui jotakin kummallista. Aurinko heijastui kiiltävästä muovista niin, ettei Laine ensin hahmottanut edes ääri viivoja. Nurin kääntynyt venekö... Ei. Vedessä oli jotain paljon pahempaa.

Laine irrotti airon hankaimesta ja tökkäsi sillä kääröä, joka alkoi liikkua. Hän huusi, kun esiin kohosi jalka. Laine

erotti lakatut kynnet ja nilkkaketjun ja hän horjahti penkillään. Vene heilahti hänen liikkeensä voimasta, ja jotain lipui hitaasti esiin vedenpinnan alta. Ruumiita olikin kaksi. Laine käänsi kasvonsa pois, koska hän tiesi, ettei enää pystyisi auttamaan heitä.

1

Kuulin puhelimen äänen suihkuun. Se kilkatti Bon Jovia, soittaja oli siis Koivu. Huuhdoin viimeiset hoitoaineet hiuksistani ja kuivasin itseni ennen kuin menin katsomaan, oliko Koivu jättänyt viestin. Olin juuri ehtinyt töistä kotiin, ja jo vajaan kilometrin kävely oli nostanut sellaisen hien ylleni, että oli ollut pakko peseytyä. Onneksi en ollut vielä ehtinyt kaataa himoitsemaani kylmää valkoviinilasillista, sillä Koivun soitto tiesi paluuta työpaikalle. Puhelimessani vilkkui kaksi viestiä, ensimmäistä soittoa en ollut edes kuullut. Se oli tullut Jyrki Taskiselta, joka johti Länsi-Uudenmaan poliisin Espoon poliisilaitoksen väkivaltarikosyksikköä.

– Maria, soita heti kun voit. Taskinen ei sanonut enempää, mutta Koivu oli tapansa mukaan vuolassanaisempi.

– Upinniemenselän pohjoisosasta, Haraholm-nimisen saaren etelärannalta, on löytynyt kaksi ruumista. Aivan, kaksi. Eikä siinä kaikki: ne oli kiedottu muoviin. Eivät ole siis mitään veneestä sattumalta pudonneita uhreja. Taskisen mielestä tämä on meidän solun hommia. Soittelehan missä olet, niin nappaan sinut kyytiin.

Koska Jyrki Taskinen oli pomoni ja Pekka Koivu alaiseni, soitin ensin Jyrkille. Minulla oli edelleen vain pyyhe

ylläni, mutta paksu frotee hiosti. Kävin panemassa ilmastoinnin päälle ennen kuin tartuin taas puhelimeen.

– Moi Jyrki, mistä on kysymys? Koivukin ehti jo soittaa ja hän puhui kahdesta muoviin kiedotusta ruumiista, jotka olivat löytyneet merestä.

– Aivan. Löytäjä teki ilmoituksen naapurilleen, joka on töissä Kirkkonummen poliisissa. Hänen nimensä on Jon Berg. Tunnetko kaverin?

– Ei soita mitään kelloa. Meidän solulla ei ole vielä ollut yhteisiä keissejä kirkkonummelaisten kanssa. Siellä ei ole väkivallan puolella sattunut tähän asti mitään Omituisten otusten kerhoa vaativaa.

Taskinen hörähti, vaikka Puupposen solullemme antama nimi oli jo vanha vitsi. Taskinen oli saanut taistella, että johtamani Epätyypillisten väkivaltarikosten solu oli saatu säilytettyä poliisin uusimmassa organisaatiomullistuksessa.

– Kuka ruumiit löysi?

– Kalle Laine -niminen kesämökkiläinen. Berg kävi Haraholmissa toteamassa tilanteen ja otti yhteyden hälytyskeskukseen, josta puolestaan ilmoitettiin sekä poliisille että merivalvonnalle. Porkkalan merivartiostosta lähti yksi partio välittömästi paikalle eristämään alueen, ja minä puolestani lähetin paikalle meidän tekniikan. Mutta haluaisin, että sinä ja Koivukin menisitte sinne, että saadaa heti tutkinta käyntiin. Porkkalan merivartiosto on luvannut virka-apua, kun poliisiveneet ovat nykyään aika tiukassa. Koivu on kai jo lähtenyt hakemaan sinua.

Ovikellon soitto todisti samaa. Kuittasin Jyrkille, että soittaisin myöhemmin, tarkistin peilistä että pyyhe peitti strategisimmat paikkani ja menin avaamaan oven. Olimme olleet Koivun kanssa muutaman kerran yhteissaunassa, mutta joku naapureista saattaisi päivystää pihalla ja

ihmetellä, miksi kesäleskeksi jäänyt komisario Kallio otti vieraita miehiä vastaan lähes alastomana.

Koivu virnisti nähdessään minut, ja toinen kissamme Jahnukainen livahti sisälle hänen jalkojensa välistä.

– Täälläpä on kuumat tunnelmat. Puehan päällesi niin lähdetään merelle. Olen jo ottanut pahoinvointilääkkeen. Vesi ei ollut Koivun lempielementti, hän ei yleensä suostunut astumaan edes soutuveneeseen.

– Ne merivartioston veneet kulkevat vakaasti, nauroin ja peruutin makuuhuoneeseen. Vaikka maissa oli lämmin, varasin mukaan villapaidan ja housut, joista sai lahkeet irrottamalla sortsit. Vedin hiukset poninhännälle ja irvistin peilikuvalleni. Kesä oli haalistanut punaiseksi sävytettyyn tukkaani vaaleampia raitoja ja kirjonut pisamia poskille ja nenänpäähän. Uskottelin itselleni, että otsaryppyjeni pääsyy oli runsas nauraminen eikä suinkaan yli neljäkymmenen kavunnut ikä. Silmissä näytti hämärässä valaistuksessa olevan keltaisia pilkkuja vihreän värikalvon seassa. En ryhtynyt turhaan meikkaamaan, sillä vedenkestävinkin ripsiväri valuisi helteessä. Idästä kuului jo ukkosen jylyä, onneksi olimme menossa kohti länttä.

– Entäs Puupponen? kysyin Koivulta, joka käynnisti moottorin saman tien. Auto oli kuuma, kaikkiin poliisin ajoneuvoihin ei ollut varaa hankkia ilmastointia.

– Napataan kyytiin Espoonlahden liittymästä. En tiedä, oliko se naisissa, kun puhe oli niin epäselvää eikä se ainakaan kotoansa vastannut. Sanoi ottavansa taksin, liittymään tuleminen säästää aikaa. Koivu heilautti kättään kun jo ohitimme Kilon poliisina tunnetun työpaikkamme. – Heitätkö vilkun katolle, viilenee nopeammin kun pannaan vähän vauhtia. Ei tässä ole vähään aikaan päässyt-kään kaahaamaan. Koivu pyyhkäisi hikeä ja veti keltaisilla

ulos Kehä kakkosen liittymästä. Tein työtä käskettyä. Olin Koivun pomo, mutta olimme tehneet töitä yhdessä niin kauan, että rutiinitilanteessa oli aivan turha rutista käs-kynjako-oikeuksista. Tosipaikan tullen minä määräisin ja myös ottaisin vastuun ratkaisuista.

– Onko teidän perheen purjehdusretkeläisistä kuulunut mitään? Koivu kysyi, kun kiisimme kehätien vasenta kais-taa ja välkkyvalo avasi meille tietä. Pillejä oli sentään turha huudattaa.

– Ovat jossain Amsterdamin liepeillä. Iida liittyy seu-rueeseen juuri ennen Kielin kanavaa. Tosin hänen viimei-sin facebook-postauksensa ilmoitti, että on ihan pönttöä lähteä Provencesta johonkin tylsään purjealukseen, kun kunnon meininki alkaa Etelä-Ranskassa vasta elokuun alussa. Avignonissa on jotkut poikkitaiteelliset festivaalit, joille hän tahtoisi osallistua. En yhtään ihmettelisi, vaikka hän pyytäisi saada jäädä Annin perheen luo loppuajaksi sen sijaan, että liittyisi Long Wangin miehistöön. Eihän se mikään luksusristeilijä olekaan, vaan maailmanym-päripurjehduskilpavene. Vene on nykyisin nanoelektro-niikkaa valmistavan kiinalaisyrityksen omistuksessa. Sen alkuperäinen nimihän oli Marlboro of Finland, ja se liittyi aikoinaan meidän ensimmäiseen murhaamme.

Koivu naurahti. – No jos oikein kaivan muistiani, niin muistan. Se murhatun veli purjehti sillä, ja yhden epäillyn mies.

– Se yhden epäillyn mies eli Peter Wahlroos on nykyään veneen kippari. Antti ei voinut vastustaa kutsua, kun Peter tarjosi mahdollisuutta seilata Brestistä Helsinkiin.

En ehtinyt jatkaa, kun puhelin soi. Puupponen ilmoitti olevansa jo Espoonlahden liittymän bussipysäkillä, kuitta-sin hänelle, että meillä menisi vielä viisi minuuttia. Sitten

otin tietokoneen tutkimussalkusta, jonka Koivu oli tuonut minulle, ja aloin tehdä pohjia tutkimusasiakirjoihin. Kaksi toistaiseksi tunnistamatonta ruumista, ilmeisesti mies ja nainen. Kuolinsyy ei vielä tiedossa. Se, että ruumiit oli kääritty muoviin, viittasi vahvasti henkirikokseen.

Aluksi kulkisimme pimeässä. Ensimmäinen valonläikkä olisi tietysti uhrien henkilöllisyyden selviäminen. Se voisi syttyä kokonaiseksi kynttiläkruunuksi. Löytöpaikka saattaisi valaista tapausta yhden tupakansyöttimen liekin verran, tekotapa roihahtaa soihduksi. Rikostutkimus oli kuin tarpomista vaihtelevamaastoisessa metsässä: koskaan ei ennakolta tiennyt, milloin puoliksi palanut tulitikunpätkä saattaisi sytyttää metsäpalon, milloin se sammuisi suonlämpäreeseen. Meidänkin jaoksemme oli ollut opittava kantapään kautta yhdeksänkymmenen prosentin sääntö, sen verran rikostutkimuksessa tehtiin keskimäärin turhaa työtä.

Puupponen odotti bussipysäkillä sängen omituisesti pukeutuneena rikospaikalle menoa varten: hänellä oli nimittäin yllään muuten täydellinen frakkiasu, paitsi että rusetti puuttui, ja jalassa oli kumiteräsaappaat. Hän rojahti auton takaistuimelle ja tiedusteli, oliko hänelle varahaalaria. Kenttäkampeet eivät kuuluneet jaoksemme vakiovarusteisiin, mutta Koivu varautui yleensä lähes kaikkeen ja hänen varustamastaan autosta löytyi ainakin kaksi haalaria ja lisäksi valkoiset rikospaikkatekniset suojapuvut koko tiimille.

– Mihin ihmeeseen sinä olet frakkia tarvinnut? Onko tuo oma? Koivu ei malttanut hillitä itseään.

– Vuokralla. Pitää varoa. Missä ne haalarit ovat? Puupponen ei ollut kiinnittänyt turvavyötä, vaan ryhtyi sen sijaan änkeytymään hankalan näköisesti ulos vaatteistaan.

- Takakontissa. Älä siis ihan munasillesi riisu.
- Ei Maria niin vähästä hätkähdä. Ei ainakaan tuossa iässä ja tässä ammatissa pitäisi.

Huitaisin Puupposta läppärillä ja Koivu kirosi, että hän ajaisi vielä ulos. Espoonlahden sillan ja Kirkkonummen välinen tietyömaa oli edelleen aikamoinen temppurata, jossa sai olla tarkkana, sillä reititys vaihtui alituisen. Porkkalan liittymä oli avattu äskettäin, sorakasat eivät olleet vielä alkaneet vihertää. Tietyömaa, jossa nopeusrajoitukset muutuivat usein, oli ollut houkutteleva sakkorysä sekä Espoon järjestyspoliisille että liikkuville, mutta kenttäjohto oli käsenyt olla liikaa häiritsemättä tietyön etenemistä.

Porkkalantiellä Koivun oli pakko laskea nopeutta, reitti oli kapea ja kiemurainen ja matka merivartioasemalle tuntui kestävän ikuisuuden, vaikka mikäs kiire meillä oli? Kuolleet eivät karkaisi ja kuoleman edessä elävät joutuivatkin odottamaan. Puupponen huokaili silti takapenkillä, kun loppumatkasta Koivu joutui ajamaan alle neljääkymppiä ja pidin mielessäni peukkuja sille, ettei mitään polkupyörää kookkaampaa osuisi vastaan, sillä tavallisenkokoisen henkilöautonkin sivuuttaminen olisi pikkutiellä ollut vaikeaa.

– Olisi päästy nopeammin, jos olisivat hakeneet meidät vaikka Matinkylästä, Puupponen jupisi, kun merivartioaseman portti viimein ilmestyi näkyviin ja merenlahti kimalteli edessämme. Portti liukui rauhallisesti auki ja rajavartiolaitoksen vihreään univormuun pukeutunut nuorehko mies viittoi meitä ajamaan pysäköintipaikalle.

Viisitoistametrinen partiovene PV 178 kolmen hengen miehistöineen odotti meitä laiturissa. Puupponen veti haalaria päälleen, minäkin lisäsin villapaidan ylleni ja puin sen päälle perämiehen ojentamat paukkuliivit. Koivu mittaili

partiovenettä sen näköisenä, että epäili kaikesta huolimatta sen kenttäkelpoisuutta ja kiristi omaa paukkuliiviään. Tuulenpuuska pyöräytti hiussuortuvan silmilleni, ukkonen jylisi jo Kirkkonummen keskustan kohdalla, mutta salamat olivat vielä kalpeita. Koivu kääntyi vielä autolle ja kävi hakemassa kahdet sadevaatteet. Sitten nousimme partioveneeseen.

– Tämän maksiminopeus on yli neljäkymmentä solmua. Ollaan alle vartissa perillä, perämies totesi, ja Koivu huokaisi helpotuksesta, kun merellinen piina ei kestäisi pitempään. Heti kun pääsimme kääntymään sataman suojista luoteiskurssille, pohjoisesta puhaltava puuskainen tuuli iski kimppeemme, ja Koivu siirtyi sanaakaan sanomatta veneen ohjaajan seuraksi kajuuttaan. Me muut jäimme kannelle, sillä tiesin kokemuksesta, että kajuutassa tuli paljon helpommin huono olo kuin raittiissa ilmassa, jossa näki horisontin.

– Hyvä kesä ollut, perämies teki asiaa. – On ollut vähän sinilevää ja meripelastustehtäviä, kun huonot säät ovat pitäneet sekä leväkukinnan että löperöt huviveneilijät aisoissa.

– Ai huono sää, tuo poliisin paras ystävä, sopii myös merivartiostolle, Puupponen tokaisi. – Tosin teidän hommiin ei taida vaikuttaa se, kun Suomi häviää formuloissa tai lätkän MM-kisoissa. Silloin on meillä piikki kotihälyissä.

Annoin miesten sanailla ja keskityin seuraamaan merimaisemaa. Puhurit nostivat teräväharjaisia vaahtopäitä, jotka hakkasivat veneen styyrpuurin puoleista keulaa kolmenkymmenen asteen kulmassa. Purjeeseen puuskat olisivat tarttuneet tiukasti, mutta partiovene kulki sitkeästi, vain vähän pompahdellen. Upinniemi tuli esiin idästä,

olimme hetkessä ohittaneet sen, eikä ukkosrintama ollut vielä ehtinyt lähellekään rannikkoa kun olimme jo saapuneet Haraholmin liepeille. Paikalla oli jo ennestään merivartion avovene, poliisivene sekä kolmas, komean kokoinen siviilimoottorivene, ja tekniset tutkimukset olivat täydessä vauhdissa. Meidän veneemme syväys oli vain kahdeksankymmentä senttiä, ja kapteenin parin manööverin jälkeen se liukui sulavasti rantakallion viereen. Moikkasin tekniikan jengiä, mutta en vielä mennyt lähellekään epä määräisen näköistä parimetristä kääröä, joka näkyi kivikon keskellä. Hyppäsin maihin kollegat perässäni ja olin miltei törmätä rantakivellä istuvaan mieheen.

– Ai erikoisjoukot saapuivat! Mies nousi äkkiä ja kääntyi minuun päin, ja huomasin silmissä yllätystä, kun astuin esiin ja otin komennon.

– Komisario Maria Kallio Länsi-Uudenmaan poliisin Epätyypillisten väkivaltarikosten solusta, asemapaikka Espoo. Nämä ovat vanhemmat konstaapelit Ville Puupponen ja Pekka Koivu.

Mies hymähti. – Vai komisario Kallio. Vähän niin kuin samma på svenska, sillä mun nimeni on Berg, Jon Berg. Teidän ehditte nopeasti. Mies oli noin neljäkymmenen ja hädin tuskin yli miespoliisilta vielä joitakin vuosia sitten vaaditun mitan, sadanseitsemänkymmenenseitsemän sentin. Tiukka hihatton t-paita paljasti sekä yltympäri tatuoidut käsivarret että viimeisen päälle treenatut lihakset. Puoleen selkään ulottuva punaruskea tukka oli poninhännällä, molemmissa korvissa oli paksut renkaat. Maastohousut ja raskaat buutsit tuntuivat kuuluvan pikemminkin moottoripyöräjengiläiselle kuin poliisille. Kädenpuristus oli tarkoituksellisen luja, mutta ruskeissa silmissä oli hymyä.

– Tämä nyt meni vähän väärässä järjestyksessä kun

Kalle soitti ensin minulle. Hän oli niin sekopäinen, ettei osannut muutakaan, me ollaan naapurit tuolla Friggesbyssä. Kun Berg jatkoi puhettaan, erotin siinä hienoisen suomenruotsalaisen korostuksen. – Vaikka on tässä itsekkin aika hämmennyksissä tuon näyn edessä. Tulkaas.

Koivu ojensi minulle valkoisen kokohaalarin ja hengityssuojaimen, vedin ne ylleni, ja hän seurasi esimerkkiäni.

– Olin vapaalla, joten en tullut ottaneeksi omia mukaan, Berg huokasi. – Jos minusta jäi ruumiskääröön jälkiä, niin kai ne pystytään eliminoimaan teknisessä tutkinnassa. Hän jäi silti seisomaan parin metrin päähän muovikasasta kun minä ja Koivu lähestyimme sitä.

Ruumiit oli vedetty puoliksi maihin niin etteivät aallot päässeet viemään niitä. Muovi oli läpinäkyvää, mutta koska vesi oli päässyt sen ja ihmislihan väliin, se oli nyt samentunut. Naisen jalka oli muovin ulkopuolella, varpaankynnet oli lakattu punaisiksi ja koristeltu kultaisin perhoskuvioiden. Jalkaterä ja nilkka olivat ruskettuneita, vasenta nilkkaa koristi ohut kultaketju. Ruumiin ääriviivat näyttivät hoikilta, nainen oli keskimittaista pidempi, samantoinen kuin mies, joka puolestaan näytti vatsakkaalta. Hänestä pisti muovin alta esiin vain mustan karvoituksen peittämä kyynärvarsi ja kämmenselkä. Vaikka vedessä olo oli jo ehtinyt turvottaa kudoksia, huomasin, että sormenpäissä oli jotain omituista, kuin palohaavoja. Kumarruin juuri tutkimaan niitä tarkemmin, kun takavasemmalla ryssähti. Sitten rankkasade alkoi.

2

Ei auttanut muu kuin rynnätä partioveneen kajuuttaan odottamaan ukkosen laantumista. Ukkosen keskus oli kiertänyt itäpuolitsemme, salamat välkkyivät nyt saaren kaakkoispuolella, mutta rintama näytti etenevän rivakasti kohti Upinniemeä. Rajuilmän nostattamat puhurit paiskoivat kiinnitettyjä veneitä, perämies kävi lisäämässä lepuuttajia niiden väliin. Koivu oli yhtä kalpea kuin suojahaalarinsa, sillä paikallaan seisovan veneen keinuminen sai paljon häntä kokeneemmankin vesilläliikkujan helposti pahoinvoivaksi. Osa rikosteknisistä tutkijoista kävi pukemassa sadehaalarit omasta veneestään ja jatkoi sitten tutkimuksiaan.

– Naapurisi siis soitti sinulle löydettyään ruumiit, totesin Jon Bergille. Hän nyökkäsi. – Ja sinä menit ensin katsomaan itse tilannetta ennen kuin soitit hälytyskeskukseen? Miksi ihmeessä?

– No se Kalle... Sillä on paha tapa mennä joskus laskemaan niitä verkkojaan parin kaljan jälkeen. En ihan uskonut kun hän väitti nähneensä ruumiita vedessä. Ei ketään ole ilmoitettu kadonneeksikaan. Ajattelin käydä varmistamassa ennen kuin alan tuhlata meidän yhteisiä verorahoja johonkin isompaan operaatioon. Olin sitä

paitsi veneilemässä lähistöllä jo valmiiksi, sattui olemaan vapaapäivä. Olen kerran onkinut omasta verkostani vauvanuken, jonka joku oli heittänyt sinne kuin käytännön pikku pilaksi. Ajattelin, että Kallelle oli saattanut käydä samoin.

– Missä ruumiin löytäjä nyt on?

– Lähetin sen mökilleen. Oli selvästi pienessä hönössä, ja halusin sen pois ukkosen alta. Tuolla se on, Vårdön saarella. Voidaan käydä jututtamassa kunhan joudetaan.

– Olivatko ruumiit löytöpaikallaan, kun saavuit sinne? Kuka siirsi ne rantaan?

– Olivat. Jätin tietysti ne tekniikan hoidettaviksi. Bergin ääni oli hieman ärtynyt, mutta sitten hän yhtäkkiä puhkesi leveään hymyyn ja katsoi minua suoraan silmiin: – Rouva Espoon komisario pitää vissii meitä maalaispoliiseja vähän hölmöinä? Samat koulut mekin ollaan käyty kuin kaupunkilaiset.

– Ei tässä ole kysymys maaseudusta eikä kaupungista vaan siitä, miten tutkimukset on aloitettu. Ja minun siivilisäädylläni ei työasioissa ole mitään merkitystä, herra Kirkkonummen konstaapeli.

Silmäni etsiytyivät kuin vahingossa Jon Bergin vasempaan nimettömään. Juuri siinä sormessa ei ollut sormusta, keskisormessa ja pikkusormessa sen sijaan oli. Tribaalitatuointi alkoi kämmenselästä ja kiemursi olkapäälle asti. Oikean käden tatuoinnissa oli kiemuroiden lisäksi myös punaisia ruusuja. Sieraimissa oli joskus ollut lävistykset, nyt niiden reiät olivat pikkuhiljaa kuroutumassa umpeen.

– Pitää paikkansa, ei ole viikon sisällä tullut yhtään uutta katoamisilmoitusta, Puupponen kuittasi koneeltaan.
– Voin käydä läpi nämä vanhemmat, kun tässä kerran on

aikaa. Mutta nuo miespuolisen kropan sormet kyllä viittaavat siihen, että jätkä oli jälkirekisterissä... Ja aika mo-
neen muuhunkin asiaan.

Koivu nousi kajuutan seinustaa kiertävältä penkiltä ja meni ulos. Siellä pisaroi vielä, mutta hetken kuluttua sade oli ohi ja salamointi näkyi enää lähellä horisonttia. Tuulikin alkoi pikkuhiljaa laantua.

– Otetaas uusi yritys, totesin ja nousin Koivun luo kannelle. Berg seurasi perässäni. Hänet pitäisi häättää kotiin nyt, kun hän oli näyttänyt meille sen mitä oli näytettävissä. Tekniikan kenttäpomo Hakkarainen nousi samaan aikaan toisesta veneestä kädet levällään, varoen koskettamasta minua. Hän alkoi raivota jokaiselle, joka pudotti tulitikunpätkän tai purukuminpalasen lähellekään oletettua rikospaikkaa. Nyt ongelma oli se, että rikospaikka ei ollut tiedossa. Toki se saattoi olla tämä ranta, mutta jokin aivan muukin. Ruumiinavaajien tehtävä olisi selvittää, kuinka kauan pariskunta oli ollut meressä sekä kuolinsyy, joka ei välttämättä olisi hukkuminen. Halusin nähdä, mitä paketin sisältä löytyisi, ja Hakkarainen ryhmineen osaisi tehdä sen huolellisesti, sotkematta jälkiä tai todisteita.

– Pari kuvaa vielä, niin sitten päästään katsomaan tarkemmin. Hakkarainen viittasi kuvaajalle, joka ryhtyi töihin aiemmin saamiensa ohjeiden mukaan.

– Kiitos avustasi Berg. Soittelen, jos tulee jotakin kysyttävää, sanoin Jon Bergille, joka oli seurannut meitä muita rantaan.

– Tuo tarkoittaa ilmeisesti, että ala painua?

– Oikein tulkittu.

– Venttaas vähän, Kallio. Mä tunnen tämän saariston ja sen asukkaat. Näet itsekin pelkästä tuosta naisen varpaasta, etteivät nämä kaksi ole kovin kauan olleet uimassa.

Kasvot saattavat olla tunnistuskelpoiset. Mä voin tuntea ne. Säästyy taas verorahoja.

Koivu hönkäili takavasemmalla, Puupponen huokaili. Kallio ja hänen turvamiehensä, kuten joillakin kollegoilamme oli tapana vitsailla. Solukumppanini tiesivät, että Bergin tiehensä lähettäminen oli minun tehtäväni, mutta he seisoivat takanani, niin henkisesti kuin konkreettisesti.

– Sano vain suoraan, että olet utelias. Hymyilin Bergille, ei tässä ollut tarkoitus ryhtyä kasaamaan mitään turhia jännitteitä. Sitä paitsi mies saattoi olla oikeassa. Berg hymyili takaisin, huomasin pitäväni siitä hymystä.

– Totta hitossa olen! Ei sitä joka päivä törmää kahteen pimeään kroppaan elmukelmupakkauksessa.

Tunsin kuinka Koivun vartalo rentoutui takanani. Puupposelta pääsi tsikittävä ääni kuin ärtyneeltä oravalta.

– Mennään sitten kaikki katsomaan. Ehkä neljä silmäparia näkee vielä enemmän kuin kolme.

– Tuon viereisen luodon nimi on muuten Asgrundet eli Raatoluoto, Berg jatkoi. – Se nyt olisi vielä puuttunut, että kroat olisivat ajautuneet sen rantaan.

Puupponen puhautti takanani kuin häntä olisi keljuttanut, että joku toinen vei hänen vitsailijanroolinsa. Odotimme Hakkaraisen merkkiä, Puupponen hyräili sävelmää, jossa Ahti suo antejaan. Väri oli jo palannut Koivun kasvoille, kun tekniikka alkoi hitaasti poistaa muovikärettä.

Naisen ruumis tuli ensin esille. Se oli nilkkaketjua ja vasemmassa keskisormessa olevaa sormusta lukuun ottamatta täysin alaston. Ruumis oli jo hieman pöhöttynyt, mutta ei niin paljon, etteikö piirteitä olisi vielä pystynyt erottamaan. Nainen ei ollut ollut vedessä vielä kovin kauan, mutta tekniikka liikutteli ruumista äärimmäisen

varovaisesti. Hukkuneet saattoivat yllättää ja hajota kapaleiksi jo suhteellisen lyhyen vedessä olon jälkeen.

Mies sen sijaan oli pukeissa. Sinisessä t-paidassa oli moottoriveneen kuva ja siinä luki SUMMER, maastokuvioiset harmaansävyiset housut ulottuivat juuri polvien alle. Vain toisessa jalassa oli sandaali, ei sukkia. Käsissä ei ollut sormuksia tai kelloa, mutta sormenpäissä oli tummia läikkiä aivan kuin ihoa olisi poltettu. Pahinta olivat kasvot: Niiden piirteitä ei pystynyt erottamaan, sillä ne oli ruhjottu perusteellisesti. Veri oli suurelta osin huuhtoutunut pois, ihonkielekkeiden seassa erottui nenän rustoja ja murtunut poskiluu. Leuasta puuttui osa. Miehen hiukset olivat tummanruskeat, pääläella näkyi alkava kalju. Hän oli silmiinpistävän karvainen, tatuointeja ei näkynyt paidan alta paljastuvassa ihossakaan.

– Voi helkutti kuitenkin, Puupponen mumisi vierelläni, kun Hakkarainen nosti varovasti miehen päätä. Takarivossa oli selvä ampumajälki, joten leuan vammat olivat ehkä pään läpi menneen luodin aiheuttamia.

– Että tämmöistä. Eivät taida olla mitään tavanomaisia hukkuneita. Avaamoon kiireellisyysluokalla yksi. Naisesta sormenjäljet ja molemmista hammaskartat sekä DNA:t. Puhuin enemmän itselleni kuin tekniikalle tai kollegoilleni.

– Koivu voisit ottaa saman tien yhteyttä ilmatieteen laitoksen merentutkimusyksikköön ja selvittää, missä ruumiit ovat todennäköisesti joutuneet veteen, jos ne ovat kulkeutuneet Haraholmin rantaan näillä tuulilla. Naisen kuvat kaikkialle poliisiin. Ristiintsekatkaa kadonneet.

Nainen oli arviolta vähän alle viisikymppinen. Hiukset olivat vaaleat, ja niiden väriä oli todennäköisesti kirkastettu, koska kapeaksi viivaksi trimmatut häpykarvat olivat jo vaaleanharmaat. Myös kainalo- ja jalkakarvoitus oli

ajeltu äskettäin. Kasvoilla oli jälkiä valuneesta ripsiväristä, hampaissa hieman huulipunaa. Nainen oli hoikka rakenteinen ja keskimittaa pidempi. Hänessä ei näkynyt ulkoisen väkivallan merkkejä.

– Näyttääkö nainen tutulta? kysyin Bergiltä, joka tuijotti ruumiita sen näköisenä, ettei tiennyt mitä sanoa. Hän kumartui lähemmäksi ruumista niin, että Hakkarainen rykäisi. Kun Berg ei ymmärtänyt pelkästään siitä, Hakkarainen komensi:

– Pysy kauempana! En kaipaa sinun hiuksiasi siihen krooppaan.

– Kyllä siinä jotain on... Venttaas nyt. Kyllä mä kohta saan mieleeni. Hakkaraisen käskystä huolimatta Berg työntyi eteenpäin, kunnes Puupponen kiskaisi hänet kauemmaksi. Berg käännähti Puupposeen päin rajusti, aivot ehtivät viime hetkessä pysäyttää jo lyöntiin kohonneen nyrkin.

– Nyt rauhoittukaa molemmat, ei me olla päiväkodin pihalla! Berg, toistan: kiitos avustasi. Odotan raporttiasi ensi tilassa.

Berg hymyili minulle leveästi.

– Okei, komisario. Saat sen heti huomenna. Äläkä epäroï pyytää apua, jos sitä tarvitset. Olen liikkunut näillä vesillä koko ikäni ja tunnen saariston. Hän ojensi kätensä enkä voinut muuta kuin tarttua siihen. En väistänyt katsetta joka koetti porautua silmiini. Muita Berg ei vaivautunut kättelemään, Puupponen sai päinvastoin häneltä äkeän mulkaisun. Koivu irvisti minulle, kun Bergin veneen moottori käynnistyi. Lähes viidenkymmenen jalan mittainen kaksikerroksinen moottoripaatti kuului hänelle.

– Maksetaanko kirkkonummelaisille jotakin erikoispalkanlisää, kun on tuollaiseen menijään varaa? hän ihmetteli.

– Suomenruotsalaista perintörahaa tietysti. Bättre

folkia... Puupponen jupisi eikä tällä kertaa vitsaillut lainkaan.

– Koettakaa nyt tajuta: mies on saanut elämänsä keissin, tuskin se kovin usein on päässyt selvittämään selvää henkirikosta, jossa on kaiken lisäksi kaksi pimeää kroppaa. Sitten tulee paikalle lääninrikospoliisi ja vie kissalta hiiren. Terveämenoa takaisin kapakanedustapahoinpitelyjä setvimään.

Muistin kuinka olin aikoinaan lähtenyt kesänimisnaisiksi syntymäkotikuntaani Arpikylään sillä odotuksella, että eniten minua työllistäisivät rattijuoppouteen syyllistyneet isäntämiehet. Kuinka väärässä olinkaan ollut. Maailma oli siitä muuttunut: nimismiehen virat oli lakkautettu ja Arpikylä yhdistyi seuraavan vuoden alusta Suur-Joen suuhun.

– Onko naisessa nähtävissä mitään kuolinsyyn tai -olosuhteeseen suoraan viittaavaa merkkiä? kysyin tekniikalta.

– Kyllä se on voinut hukkua, vastasi Kettunen. – Niskassa ja kaulan sivustalla on sen kaltaisia jälkiä kuin sitä olisi jopa pidelty vedessä. Kyllähän ihmisen saa hukutettua vaikka pesuvatiin, jos vain käyttää tarpeeksi voimaa.

– Niin, Irwin oli väärässä, Puupponen totesi, mutta kuukaan ei jaksanut edes naurahtaa. Ämpäriin hukkuneita ja tipan tappamia oli nähty aivan riittävästi. – Miksi mies on täysissä pukeissa ja nainen alasti? Miksi vain mies on silvottu? hän jatkoi. Yleensä minä olin se, joka lausui ääneen kaikkein itsestään selvimät kysymykset, ne aloituskysymykset, ja Puupponen puolestaan kehitti niihin mitä epätodennäköisimpiä vastauksia, jotka olivat jokusen kerran osoittautuneet paikkansapitäviksi.

– Miten paljon haluat meidän penkovan tätä luotoa? Hakkarainen tiedusteli. – Tämä ei ole edes ruumiiden löytöpaikka eikä rikospaikasta ole tietoaakaan. Hemmetti,

nehän on voitu heittää mereen vaikka jostain veneestä, jonka ei edes välttämättä tarvitse olla suomalainen. Eihän noiden kansallisuuttakaan voi sanoa varmaksi. Ainut, mitä uskallan veikata ulkotutkimuksen perusteella on se, etteivät ne ole olleet vedessä vuorokautta kauempaa.

Mieleni jatkoi listaa selvitettävistä asioista. Merivartioston valvontaraportit viimeisen kahden vuorokauden ajalta. Ruumiinavauksessa pitäisi selvittää, minkä tyyppistä vettä naisuhri oli vetänyt henkeensä. Miesuhrista saataisiin ampumahaavan perusteella ampuma-aseen kaliiberi.

– Nämä eivät siis sovi kehenkään kadonneeksi ilmoitettuun? Koivu varmisti vielä Puupposelta.

– No ei, mutta nyt on kesälomakausi. Eikä kaikilla ole duunipaikkaa, jossa kaivattaisiin. En ihan veikkaisi, että tuo mieskroppa on ollut kansainvälisen vientiyrityksen teejii, joka vastaa meileihinsä lomallakin. Eiköhän mies ole meidän rekistereissämme, tai ainakin jonkun muun maan tai Eupolin. Koivu katseli mantereelle päin, sieltä näytti lähestyvän uusi ukkosrintama. – Pitäisikö meidän käydä vielä puhuttamassa se ruumiiden löytäjä niin kauan kuin sillä on tuoreita muistikuvia?

Halusin viettää vielä hetken ruumiiden läheisyydessä. Mitä ne osasivat kertoa minulle? Ukkosen ärryttämät nauta- ja sokkopaarmat kilpailivat karpästen kanssa pääsystä miesruumiin verisille paikoille. Hätyytin niitä vaistomaisesti pois, vaikka ei kuollut niiden läsnäolosta kärsisi. Miesruumiin vaatteiden verhoamattomissa osissa ei näkynyt lainkaan tatuointeja. Nostin toista hihaa varovasti – ei olkavarressakaan. Vaikka eiväthän tatuoinnit enää kertooneet ihmisen taustaa samalla tavalla kuin vielä neljännesvuosisata sitten. Mutta vankilakundi, jolla ei ollut tatuointeja, taisi sittenkin olla poikkeus.

Sunnuntaikalastaja kohtaa karmean näyn Haraholmin saaren rannassa, kun hän löytää kaksi muoviin käärittyä ruumista. Inkoon saaristossa kesää viettävän jääkiekko-perheen salaisuudet alkavat paljastua.

Maria Kallion epätyypillisten rikosten solu saa tutkittavakseen kaksois-henkirikoksen. Naispuolinen uhri on entinen malli ja kiivas ruotsin kielen puolustaja Salla Lind, jolla on runsaasti vihollisia. Mutta mikä on hänen yhteytensä entiseen vankilakundiin?

Maria Kallion perhe on Pohjanmerellä purjehtimassa, joten työ voi viedä hänet täysin. Ruumiinlöytösaareen ensimmäisenä ehtinyt paikallispoliisi Jon Berg on liiankin kiinnostunut Marian asioista. Kun miespuolisen uhrin henkilöllisyys selviää, joutuu Maria kohtaamaan menneisyyden, jonka hän on koettanut unohtaa.

Ukkoskesän paineet purkautuvat uudestaan, eikä edes Marian perhe ole turvassa. Kuka lopulta selviää hengissä kotisatamaan asti?

Maria Kallio on yksi suomalaisen rikosromaanin rakastetuimpia hahmoja. *Rautakolmio* on Suomen kansainvälisestikin tunnetuimman naispoliisin kahdestoista tapaus.

84.2 • ISBN: 978-951-31-7423-1

Päällys: MARKKO TAINA

Päälliksen kuva: BERIT ÅBERG / LEHTIKUVA

